

STADSSTALLING

COLLECTIEVE STEDELIJKE FIETSENSTALLING

CONTEXT

Er wordt meer en meer gefietst in en rond onze steden. Het aantal fietsen neemt explosief toe en ook de kwaliteit van de fietsen stijgt. Daar waar het vroeger ging om basic roestige tweewielers zijn er nu gesofisticeerde fietsen in alle vormen en maten: bakfietsen en fietskarren, hoogtechnologische speed pedelecs, cargobikes, deelsteps, deelscooters, ... De stallingsmogelijkheden evolueerden niet mee en her en der ontstaat er een chaotische wildgroei.

In de 19de en 20ste eeuwse gordel van de steden zijn rijhuizen en appartementen vaak niet voorzien op het stallen van veel of grote fietsen; bewoners kunnen hun fietsen vaak enkel in hun gang plaatsen of buiten op het voetpad, wat niet duurzaam is voor een kwalitatieve fiets.

Er bestaan verschillende ad hoc oplossingen zoals stedelijke buurtfietsenstallingen in leegstaande winkelruimtes of garages. Deze zijn echter schaars en dus ruim onvoldoende. Of fietstrommels: metalen boxen voor een klein aantal fietsen die de huurders met een elektronisch badgesysteem kunnen openen. Deze trommels zijn louter functioneel en verschaffen geen visuele meerwaarde aan het publiek domein, integendeel. Bovendien zijn ze té kleinschalig in verhouding tot de gigantische vraag.

AMBITIE EN POTENTIES

We willen hiervoor mogelijke alternatieven onderzoeken met de Amsterdamse speelpleintjes van Aldo van Eyck als inspiratiebron. Hun uitgepuurde composities en elementaire vormgeving gaven bij uitstek expressie aan Van Eycks stedelijke visie waarbij onooglijke restruimtes, met integratie van bestaande elementen, tot goed bruikbare en architectonisch interessante speelplaatsen werden omgevormd. Door hun nadrukkelijke aanwezigheid (in visuele kwaliteit en in aantal) werden deze plaatsen krachtige motoren van sociale cohesie.

Hetzelfde ambiëren wij voor de fietsenstallingen:

- structuren die door hun vormgeving bijdragen aan de beeldkwaliteit van de publieke ruimte;
- schaal en frequentie afgestemd op goede bereikbaarheid, nabijheid en kwantitatieve vraag;
- ingeplant op geschikte plekken met potentie tot meer dan enkel het stallen van fietsen;
- hybride structuren die bv. ook als speelobject, podium, skateramp of samentuin gebruikt worden;
- helpen bij het vergroenen van de stedelijke ruimte;
- participatief, met inspraak van buurtbewoners en mogelijkheid om het ontwerp aan te passen;
- modulair en circulair om snel te kunnen omgaan met verandering, qua plek of qua vraag.

AANPAK

We starten niet van nul: de knowhow en het financieel verdienmodel zijn er om te werken met verhuurbare systemen via badge e.d. De steden zelf zijn ook vragende partij voor meer stallingsmogelijkheden. We willen alle kennis samenbrengen, inclusief inspirerende voorbeeldcases en deze aanvullen met onze stedelijke ontwerpvisie: welke plekken komen in aanmerking en welke strategieën kunnen er toegepast worden? We willen hiertoe typeplekken inventariseren (bv. in de Antwerpse context) met kenmerken die een brede toepasbaarheid garanderen. Op die plaatsen ontwikkelen we dan een aantal scenario's en voorstellen onder de vorm van een modulaire toolbox.

We doen dit niet alleen, teruggetrokken aan onze ontwerptafel. We faciliteren overleg en samenwerking en doen daarvoor beroep op ons netwerk: Commons Lab Antwerpen (burgercollectief dat tal van participatieve projecten initieert waaronder 'Tuinstraten'), de Fietsersbond, Atelier Scheldeman (ontwerp en uitvoering van low-tech constructies o.a. binnen het concept 'Open Structures') en kunstenaar Berten Jaekers (urbane interventies en installaties vanuit een fascinatie voor de publieke ruimte en vanuit de observatie van stadsobjecten en -meubilair). Het einddoel is inspirerend presentatiemateriaal (een bundel maar evengoed pamfletten) met hoge visuele en communicatieve waarde om beleid en publiek mee te slepen in dit verhaal.